

nelze výrok kvalifikovati též podle §u 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky. Námitka neobstojí. Pro předpoklad, že zákon má na zřeteli zastížení celého státního území neb alespoň větší části jeho, pokud se týče všeho občanstva neb alespoň valné části jeho účinky rázu v zákoně uvedeného, neposkytují opory ani doslov, smysl a účel onoho ustanovení. Stačí, může-li následkem nepravdivé zprávy dojíti k účinkům takového rázu, třeba jen v některém místě nebo v menším okruhu a třeba ne ve veškerém obyvatelstvu místa neb obvodu, nýbrž jen v části jeho (srovnej rozh. sb. n. s. č. 1572, 2163).

Čís. 2518.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Zákon shledává již v pouhém opatření, přechovávání nebo jinému přenechání některého z předmětů §u 13 čís. 1 zákona povšechně a bezvýjimečně pramen nebezpečí pro mír v republice a pro její vojenskou bezpečnost (stav pro tyto právní statky hrozivý a nebezpečný). Proto vyčerpává se skutková podstata zločinu podle §u 13 čís. 1 zákona (aniž třeba zvláštních složek nebezpečí a dalšího zlého úmyslu) po stránce objektivní v pouhé činnosti tam uvedené a v subjektivním směru ve vědomí pachatelově, že předmět, který si bez úředního povolení opatřuje, přechovává neb jinému přenechává, jest z věcí druhů tam uvedených.

Zbrojní patent (zák. ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák.).

Přestupek §u 32 zbroj. pat. promlčuje se v jednom roce (§ 532 tr. zák.).

Otázku promlčení přestupku §u 36 zbroj. pat. nelze posuzovati podle trestního zákona, nýbrž podle §u 4 nař. ze dne 3. dubna 1855, čís. 61 ř. zák., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení.

Není-li již zbraně, jejíž propadnutí jest podle §u 32 zbroj. pat. vysloviti, jest propadnutí změněti v peněžitou pokutu (§ 47 zbroj. pat.).

(Rozh. ze dne 27. října 1926, Zm II 36/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 5. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, přestupkem podílnictví na krádeži podle §u 464 tr. zák. a přestupky podle §§ů 36, 12, 32 zbroj. pat., pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, přestupkem podílnictví na krádeži a přestupkem podle §u 32 a 12 zbroj. pat. Zmateční stížnosti vyhověl, pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zbrojního patentu také podle §u 36 cit. zák., zrušil

napadený rozsudek v tomto výroku i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících a obžalovaného sprostil podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro onen přestupek, jehož se podle obžaloby dopustil tím, že začátkem roku 1924 ve V. K. nosil bez povolení a neprokázav potřeby k odvrácení nastávajícího nebezpečství zbraň. Pro ostatní trestné činy vyměřil obžalovanému znovu trest a podle §u 47 zbroj. pat. uznal na peněžitou pokutu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle §u 281 čís. 5, čís. 9 písm. b), čís. 10 tr. ř. lze přiznati oprávnění jen ohledně výroku prvé stolice o přestupku podle §u 36 zbroj. pat.; v ostatních směrech jest bezdůvodnou. Výrok, kterým byl obžalovaný uznán za vinna zločinem §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, napadá stížnost hmotně-právní námitkou, že zjištěnými skutečnostmi není naplněna skutková podstata onoho zločinu, nýbrž jen skutková podstata přestupku §u 2 zákona o třaskavinách, jelikož není v rozsudku zjištěno, zda granát po případě jeho přechovávání mohlo býti republice nebezpečné a zda byly na straně stěžovatele vědomí této okolnosti a příslušný úmysl. Netřeba zdůrazniti, že stížnost při této námitce nedbá skutečnosti, že ruční granáty, najmě J-ovy, jakým byl granát, obžalovaným přechováváný, jsou plněny výbušinami, které jsou předmětem státního monopolu, takže se k nim předpisy zákona o třaskavinách podle posledního odstavce §u 1 tohoto zákona nevztahují, a že i poukaz stížnosti na rozhodnutí zrušovacího soudu ze dne 15. prosince 1924 jest pochyben, jelikož v tomto nálezu úvah o skutkové podstatě §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky a jejím poměru k §u 2 zákona o třaskavinách není a býti nemůže, neboť skutek, ku kterému nález se vztahuje, byl spáchán a v prvé stolici rozsouzen již v roce 1922, tedy v době, než nabyl zákon na ochranu republiky oproti §§ům 2 a 3 zákona o třaskavinách přísnější účinnosti. Než i jinak jest stížnost s námitkou v nepravu. Ustanovení §u 13 čís. 1 jest ovšem zařazeno do hlavy III. jednající o ohrožování míru v Československé republice a její vojenské bezpečnosti. Avšak, nevymezuje trestnost činnosti tam uvedené ještě dalšími předpoklady, shledává zákon zřejmě již v této činnosti o sobě, t. j. v pouhém opatření, přechovávání nebo přenechání jinému některého z předmětů tam označených povšechně a bezvýjimečně pramen nebezpečí pro mír v republice a pro její vojenskou bezpečnost, stav pro tyto právní statky hrozivý a nebezpečný. Proto vyčerpává se, aniž třeba zvláštních složek nebezpečí a dalšího zlého úmyslu, skutková podstata zločinu podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky po stránce objektivní v pouhé činnosti tam uvedené a po stránce subjektivní v pouhém vědomí pachatelově, že předmět, který si bez úředního povolení opatřuje, přechovává nebo jinému přenechává, jest z věcí druhů tam uvedených. Tento výklad §u 13 čís. 1 jest tím nutnějším a nepochybnějším, že jiná ustanovení zákona na ochranu republiky, pokládá-li zákon ony právní statky činností zakázaného rázu za ohroženy jen za předpokladu její způsobilosti ku přivodění určitých účinků, tudíž nikoliv

již samu o sobě, činí tuto způsobnost neb i vědomí pachatele o ní výslovně složkou skutkové podstaty, jak tomu jest obzvláště v §u 14 čís. 5, § 18 čís. 1 a 2, § 23, a že i podle §u 13 čís. 2 jest vědomí pachatele o určení činnosti, v §u 13 čís. 1 zakázané, k účelům pozdvižení nebo vzpoury příčinou vyšší sazby trestní. Odsuzující výrok první stolice jest tudíž, třeba že není zjištěn další zlý úmysl, opodstatněn již zjištěním, že obžalovaný přechovával ruční granát ve svém domě (bez úředního povolení) a že tak činil vědomě, t. j. podle svého doznání, v rozhodovacích důvodech před tímto zjištěním citovaného, věděl, že v přechovávaném předmětu šlo o ruční granát.

Proti výrokům o přestupcích §u 36 a §§ů 12, 32 zbroj. pat. namítá stížnost podle čís. 9 písm. b) §u 281 tr. ř., že přestupky ty jsou promlčeny. Ohledně přestupku §§ů 12, 32 zbroj. pat. jest námitka s hlediska čís. 9 písm. b) pochybena již proto, že rozhodovací důvody první stolice neobsahují ani výroku o promlčení, ani zjištění skutečností, které jsou kromě uplynutí určité doby předpoklady beztrestnosti z důvodu promlčení. V námitce nelze ohledně tohoto přestupku shledati ani výtku neúplnosti podle čís. 5 §u 281 tr. ř. Promlčecí lhůta tohoto přestupku činí, jelikož jest naň stanoven (alternativně) hlavní trest na penězích do 10.000 Kč a mimo to jako vedlejší trest propadnutí podle §u 532 tr. zák. celý rok. Obžalovaný držel vojenskou municí podle rozsudečného zjištění při nejmenším ještě při návštěvě manželů M-ových začátkem roku 1924. Od této doby až do 29. října 1924, kteréhož dne nařídil soudce obeslání stěžovatele k výslechu jako obviněného, celý rok neuplynul. Již pro tento soudcovský úkon, kterým bylo promlčení přerušeno (§ 531 tr. zák.), nemohl přestupek se promlčeti, takže nalézací soud neměl příčiny zabývati se otázkou, zda vyšetřování a trest přestupku §§ů 12 a 32 zbroj. pat. promlčením pominuly.

Jinak jest tomu ohledně přestupku §u 36 zbroj. pat. Doba, kdy stěžovatel tento přestupek spáchal, jest v rozsudku zjištěna; ohledně doby prvního stíhacího úkonu možno zrušovacímu soudu rozsudečná zjištění první stolice doplniti, protože jde v něm o událost procesní, již možno seznati přímo ze spisů. Přestupek §u 36 zbroj. pat. přísluší z pravidla ku právomoci úřadů správních a spadá jen výjimečně z důvodů procesních pod judikaturu soudů. Proto dlužno posuzovati otázku promlčení tohoto přestupku nikoliv podle trestního zákona, nýbrž dle §u 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, čís. 61 ř. zák., podle něhož odpadá vyšetřování pro správní přestupky bez dalších podmínek, uplynuly-li od doby, kdy byly spáchány, tři měsíce, aniž bylo zahájeno trestní řízení (srovnej i nález č. 1282 úř. sb. nálezů býv. zrušovacího soudu víd.). Tato doba prošla do doby, kdy soudce nařídil obeslání obžalovaného k výslechu, t. j. do dne 29. října 1924, jelikož stěžovatel nosil zbraň podle rozsudečného zjištění začátkem roku 1924. Přestupek §u 36 přestal tedy uplynutím promlčecí lhůty býti trestným. Uznal-li nalézací soud přes to obžalovaného za vinna i tímto přestupkem, jest výrok o vině v této části stížen zmatkem čís. 9 písm. b) §u 281 tr. ř. Proto bylo rozsudek první stolice ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem §u 36 zbroj. pat. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících zru-

šiti. V ostatních směrech bylo stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti. Protože se přešůpek řu 36 zbroj. pat. stal z důvodu promlčení beztrestným, byl stěžovatel z obžaloby pro tento přešůpek sprošřřen a byl mu za zbývající trestné řiny znova vyměřen trest. Propadnutí zbraně (pušky a munice), které podle řu 32 zbroj. pat. nutno vysloviti, bylo podle řu 47 zbroj. pat. změněno v peněžitou pokutu 50 Kč, jeřto řechto věci již tu není.

Čís. 2519.

Ochrana republiky (zákou ze dne 19. března 1923, řís. 50 sb. z. a n.).

Trestná řinnost podle řu 15 řís. 3 zákou spořívá již v samotném podněcování, t. j. v protizákonném působení a vykonávání vlivu na vůli a jednání osob druhých, tudíž v jednostranném jednání pachatelově, bez ohledu na to, zda mělo jeho působení v zápěti nějaký výsledek ři nikoliv.

Nebezpečí s podněcováním spojené a záležející v tom, že se u druhých osob vytvořuje duševní stav, který je způsobilý poškoditi právní statky zákonem tam chráněné, je tu nejen tehdy, když se onen duševní stav vyvolává u osob, které v době podněcování mohou přijíti v úvahu jako přímí pachatelé zlořinu nebo přeřinu, k němuž je podněcováno, nýbrž i tehdy, když o takové osoby nejde, u nichž však v budoucnosti tato možnost vyloučena není, neb které, jsouce podněcováním zvráceny ve svých právních názorech, mohou působiti pak v řémže směru na osoby jiné, které mohou přijíti do vztahu k právnímu statku, jenž se má poškoditi.

»Podněcování« označuje již pojmově jednání vedené úmyslem, by na mysl posluchačů bylo působeno ve směru zákonem předpokládaném, tak že úmysl ten netřeba vždy zvláště zjiřřovatí a odůvodňovatí.

Podmínky pro uložení peněžitého trestu jsou uvedeny v řu 29 zákou příkladmo; jest naň uznati i v případe odsouzení pro podněcování (§ 15 řís. 3 zákou) k zlořinům zvláště nebezpečným.

Snaha šřřiti zásady politické strany neprýřřti z pohnutky nízké a nečestné ve smyslu řu 32 zákou.

(Rozh. ze dne 27. řřjna 1926, Zm II 95/26.)

Nejvyšší soud jako soud zruřovací zavrhl po ústním ličení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 11. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zlořinem podle řu 15 řís. 3 zákou na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, řís. 50 sb. z. a n., vyhověl však odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu na svobodě a z nevyslovení trestu na peněžích, zvýřil obžalovanému onen trest a uložil mu podle řu 29 zák. na ochranu republiky vedle toho trest peněžitý. Odvolání státního zastupitelství proti tomu, že nebyla vyslovena ztráta řestných práv občanských, zamítl.